

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

ฉบับที่ 5 / 2547

เรื่อง การควบคุมการประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

กิจการอาบ อบ นวด และกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม

.....

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศให้กิจการสปาเพื่อสุขภาพและกิจการที่คล้ายคลึงเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดังต่อไปนี้

(1) กิจการสปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นกิจการประเภทที่ 9 (1)

(2) การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นกิจการประเภทที่ 9 (2)

(3) การประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม เป็นกิจการประเภทที่ 9 (10) และได้ประกาศเรื่อง “กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509” ออกตามความในมาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 นั้น

เพื่อให้การควบคุมตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 2 ฉบับข้างต้นเป็นไปอย่างสอดคล้องกับคณะกรรมการสาธารณสุข จึงมีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 34-2/2547 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2547 เห็นชอบให้ออกคำแนะนำแก่ราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจหน้าที่ตามความในมาตรา 10 (3) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข คณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกคำแนะนำไว้ ดังนี้

1) การพิจารณาว่ากิจการใดเป็นกิจการที่ต้องควบคุมตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้พิจารณาดังนี้

1.1) กิจการสปาเพื่อสุขภาพให้พิจารณาว่า มีการจัดบริการหลัก 2 รายการ คือ การนวดเพื่อสุขภาพและการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ จะต้องให้บริการอย่างอื่นร่วมด้วยอย่างน้อย 3 รายการ และต้องไม่เข้าข่ายเป็นการบำบัดรักษาโรค ตามข้อ 8 แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข “เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติ

สถานบริการ พ.ศ. 2509” ออกตามความในมาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ส่วนกิจการอื่น ๆ ที่มีให้บริการหลัก ดังกล่าว และไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานไม่ถือว่าเป็นกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

1.2) สำหรั บ กิจการ นวด เพื่อ สุขภาพ และ กิจการ นวด เพื่อ เสริม สว ย ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ออกตามความในมาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ถือว่าเป็นกิจการที่อยู่ในข่ายกิจการอาบ อบ นวด หรือกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 4) ด้วยแล้วแต่กรณี

2) เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ และ กิจการนวดเพื่อเสริมสวย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น ดังนี้

2.1) กำหนดให้กิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อเสริมสวย เป็น กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบ นวด หรือ กิจการเสริมสวยหรือแต่งผมที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้น ตามมาตรา 32 (1) แห่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

2.2) กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน เงื่อนไขการจัดตั้งสถานประกอบกิจการให้ผู้ดำเนิน กิจการต้องปฏิบัติ ตามมาตรา 32 (2) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้สอดคล้อง กับหลักเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข “เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือ เพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบ เพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509”

3) ผู้ประกอบกิจการที่ถูกควบคุมตามข้อ 2) ต้องดำเนินการดังนี้

3.1) ให้ผู้ประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการค้า ต้อง **ขอรับใบอนุญาต** การประกอบ กิจการฯ จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบอนุญาต ที่ ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

3.2) ให้ผู้ประกอบกิจการขอ**รับรองมาตรฐาน**สถานประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ หรือ กิจการ นวด เพื่อ สุข ภาพ หรือ กิจการ นวด เพื่อ เสริม สว ย จาก กระทรวง สาธารณ สุข ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ดังนี้

3.2.1) สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นขอรับรับรองฯ ที่กองการประกอบโรคศิลปะ

3.2.2) สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในท้องที่ต่างจังหวัด ให้ยื่นขอรับใบรับรองฯ ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

3.3) สำหรับสถานประกอบกิจการใดที่ไม่เข้าข่ายเป็นกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ หรือกิจการนวดเพื่อเสริมสวย แต่มีบริการนวดที่มีผู้ให้บริการ หรือมีบริการอาบน้ำที่มีผู้ให้บริการ ผู้ประกอบกิจการจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

3.4) กรณีที่ผู้ประกอบกิจการได้รับใบรับรองมาตรฐานฯ ตามข้อ 3.2) แล้ว ผู้ประกอบกิจการไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการอีก

4) เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการสปาเพื่อสุขภาพตามยุทธศาสตร์เพิ่มพูนรายได้ให้ประเทศไทย ในการพิจารณาอนุญาต ให้ราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

4.1) กรณีที่ผู้ประกอบกิจการมีใบรับรองมาตรฐานฯ ตามข้อ 3.2) แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาอนุญาตได้เลย โดยถือว่าได้ผ่านการตรวจสอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุขด้านสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ในข้อบัญญัติของท้องถิ่นแล้ว

4.2) กรณีที่ผู้ประกอบกิจการยังไม่มีใบรับรองมาตรฐานฯ ตามข้อ 3.2) และได้ยื่นขอใบรับรองมาตรฐานฯ แล้ว ให้แนบสำเนาการขอใบรับรองมาตรฐานฯ ประกอบการยื่นขอรับใบอนุญาตด้วย ทั้งนี้ในการพิจารณาอนุญาต ราชการส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ ในการออกใบรับรองตามข้อ 3.2) เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบกิจการที่มายื่นคำขอ

5) ภายหลังจากที่ผู้ประกอบกิจการได้รับใบอนุญาตแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการควบคุมกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบ นวด และกิจการเสริมสวยหรือแต่งผมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังนี้

5.1) กรณีที่ผู้ประกอบกิจการไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติของท้องถิ่น หรือกฎกระทรวง หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการออกคำสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตปรับปรุงแก้ไขได้ตามมาตรา 45 หรือคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 59 หรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 60

5.2) กรณีที่ตรวจพบว่าสถานประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้น ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข “เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐาน สำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509” ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งกองการประกอบโรคศิลปะ

หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องและสนับสนุนกันระหว่างการค้าเนโนการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(6) กรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมการประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบ นวด กิจการเสริมสวยหรือแต่งผม ควรประชาสัมพันธ์ และชี้แจงข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าว ให้ผู้ประกอบการและประชาชนทราบโดยทั่วกันด้วย เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2547

สำเนาถูกต้อง

ศุมล ศรีสุขวัฒนา

(นายศุมล ศรีสุขวัฒนา)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

วิชัย เทียนถาวร

(นายวิชัย เทียนถาวร)

อธิบดีกรมอนามัย

รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานคณะกรรมการสาธารณสุข